

MECLİSTEKİ VERGİ DÜZENLEMELERİ

Vergiyle ilgili düzenlemeler de içeren iki yasa teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edilerek genel kurula gönderildi. Söz konusu yasa tekliflerinde, yurtdışı inşaat işlerinden motorlu araç ticaretine kadar pek çok yeni düzenleme var.

Bu yazımızda komisyonda kabul edilen halleri üzerinden söz konusu yasa teklifinin gelir ve kurumlar vergileri ile vergi usule ilişkin bazı düzenlemeleri üzerinde duracağız. Ancak bu yasa tekliflerinin, Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilmesinin ardından Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanıp Resmî Gazete'de yayımlandıktan sonra uygulanabileceğini unutmamak gerekiyor.

YEMEK BEDELİ İSTİSNASI

İşverenlerce, çalışanlara işyerinde yemek verilerek suretiyle sağlanan menfaatler gelir vergisinden istisna. Yemek verilmediği durumda ise çalışan günlere ait bir günlük yemek bedeli (51 TL) gelir vergisinden istisna olarak değerlendiriliyor. Ancak personele bu tutara kadar yapılan nakit ödemeler istisnadan yararlanmıyor. Çünkü yasa hükmünde bu istisnanın uygulanabilmesi için söz konusu ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılmasının şart olduğu belirtiliyor.

Yeni yasa teklifiyle yukarıdaki yemek bedeli ödemesinin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şartının kaldırılması öngörülüyor. Böylelikle belirlenen tutarı (1 Temmuz 2022'den itibaren günlük 51 TL) aşmayan yemek bedellerinin personelin banka hesabına yatırılması durumunda da gelir vergisi istisnasından yararlanılabilecek. Bu hüküm, yasanın yayım tarihini izleyen ayın başından itibaren uygulanabilecek.

YURTDIŞI İNŞAAT İŞLERİNDE ÜCRET İSTİSNASI

Yurtdışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına, fiilen yurtdışındaki çalışmaları karşılığı, işverenin yurtdışı kazançlarından karşılanarak yapılan ücret ödemeleri gelir vergisinden istisna olacak. Bu uygulama da yasanın yayımını takip eden ay başından itibaren geçerli olacak.

ELEKTRİK VE DOĞALGAZ YARDIMI

İşverenler tarafından çalışanlara elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere mevcut ücret-

lerine ilave olarak yapılan aylık bin TL'yi aşmayan ödemeler gelir vergisinden istisna olacak. Bu tutar üzerinden SGK primi de ödenmeyecek.

Ancak bunun geçici bir uygulama olduğunu, yasanın Resmî Gazete'de yayımlandığı tarih ile 30 Haziran 2023 arasında yapılan ödemeler için geçerli olduğunu hatırlatmakta fayda var.

MELEK YATIRIMCI UYGULAMASINDA SÜRE UZUYOR

2022 yılı sonuna kadar, bireysel katılım yatırımcısı tam mükellef gerçek kişiler (melek yatırımcı), iktisap ettikleri tam mükellef anonim şirketlere ait iştirak hisselerini en az iki tam yıl elde tutmaları şartıyla, hisse bedelinin yüzde 75'ini yıllık beyannamelerine konu kazanç ve iratlarından, hisselerin iktisap edildiği dönemde indirebiliyorlar. Bazı durumlarda bu oran yüzde 100 olarak da uygulanabiliyor. İndirim tutarı yıllık olarak 1 milyon TL'yi aşmıyor. Yasa teklifinde 31 Aralık 2022 tarihinde sona erecek olan bu uygulamanın süresinin 31 Aralık 2027 tarihine kadar uzatılması öngörülüyor. Ayrıca 1 milyon TL'lik yararlanılabilecek maksimum indirim tutarı da 2 milyon 500 bin TL'ye çıkarılıyor.

EVLERDE ÜRETİLEN ELEKTRİKTE MUAFİYET SINIRI

Sahibi olunan veya kiralanan konutlarda, çatı ve cephelere kurulan tesislerde üretilen elektrik enerjisi miktarlarında hâlen 25 kW olan esnaf muafiyeti sınırının 50 kW'a çıkartılması öngörülüyor. Bu düzenlemeyle konutlarda yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretimine yönelik yatırımların teşvik edilmesi amaçlanıyor.

SERMAYE AZALTIMINDA VERGİLEME

Şirketlerde sermaye artışları genellikle ortakların şirkete para koyması (nakit artırım) ile gerçekleştiriliyor. Ancak tek yöntem bu değil. Bazen şirketler enflasyon düzeltmesi olumlu farkları, yeniden değerlendirme fonları, gayrimenkul veya iştirak hissesi satışından kaynaklanan fonlar veya geçmiş yıl kârları gibi iç kaynakları da sermayelerine ilave edebiliyorlar.

Kuruluşta nakit olarak konan sermaye veya daha sonra ortaklar tarafından nakden karşılanan sermaye paylarının sermaye azaltımı ile ortağa iadesinde herhangi bir problem bulunmuyor. Yani bu tutarlar için şirkette bir vergileme yapılmadığı gibi ortaklar tarafından da beyan edilmesi söz konusu olmuyor.

Ancak sermaye tutarının içerisinde nakit dışında ilave edilmiş yukarıda örneklerine yer verdiğimiz iç kaynakların bulunması durumunda, azaltımın hangi kaynaktan yapıldığı konusu önem kazanıyor. Bu konuda yasal bir düzenleme olmamakla birlikte İdare vermiş olduğu yazılı görüşlerle konuya bakışını ortaya koymuş durumda.

İdare, sermaye azaltımında azaltılan tutarın öncelikle, işletmeden çekilmesi durumunda kurumlar vergisi ve kâr dağıtımına bağlı stopaja tabi tutulması gereken tutarlardan olduğunu kabul ediyor. Örneğin enflasyon düzeltmesi olumlu farkları, gayrimenkul veya iştirak hissesi satışından kaynaklanan fonlar gibi.

İkinci olarak geçmiş yıl kârları gibi sadece kâr dağıtımına bağlı stopaja tabi tutulması gereken kalemlerden, son olarak da vergilendirilmeyecek olan sermaye kalemlerinden azaltım yapıldığını kabul ediyor.

İdarenin yukarıdaki görüşünün aynen yasa teklifinde de yer aldığı görülüyor, en azından beş yıldan önce yapılan sermaye azaltımları için. Yani kurumların öz sermaye kalemlerini sermayeye ekledikleri tarihten itibaren beş tam yıllık süre tamamlanmadan sermaye azaltımı yapmaları durumunda, azaltımın yukarıdaki sıra dahilinde yapıldığı kabul edilerek vergilendirme de ona göre yapılacak.

Yasa teklifindeki yenilik, sermaye azaltımının beş yıllık süre geçtikten sonra yapılması durumunda ortaya çıkıyor. Buna göre sermayeye eklenen kalemlerin beş yıllık süre geçtikten sonra azaltıma konu edilmesi durumunda, azaltımın öncelikle vergiye tabi sermaye unsurlarından yapıldığı varsayımı yerine "oranlama yöntemi"ne geçilmiş oluyor. Buna göre nakdi veya aynı sermaye ile sermayeye eklenen diğer unsurların toplam sermayeye içindeki oranına göre azaltıma konu edilen tutar içerisindeki sermaye unsurları tespit edilip ona göre vergileme yapılacak.

KUR KORUMALIDAKİ İSTİSNANIN SÜRESİ UZUYOR

Kurumlar vergisi mükelleflerinin 2022 yılı sonuna kadar yabancı paralarını ve altın hesabı bakiyelerini, TL mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden TL'ye çevir-

meleri halinde bu kapsamda açılan mevduat ve katılma hesaplarına ilişkin faiz ve kâr payları ile diğer kazançları kurumlar vergisi istisnası kapsamına alınmıştı. Yasa teklifinde, yukarıdaki uygulamanın süresinin bir yıl uzatılması öngörülüyor.

MOTORLU ARAÇ TİCARETİ YAPANLARDAN TEMİNAT

Yasa teklifinde, Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nda tanımlı bulunan "motorlu araç ticareti" yapan mükelleflere teminat yükümlülüğü getirme konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı'na yetki verildiğini görüyoruz. Bu mükelleflerden 30 milyon TL'ye kadar teminat alınabilecek. Teklifte ayrıca bu yükümlüğe uyulmaması durumunda uygulanacak olan özel usulsüzlük cezalarına ilişkin düzenleme de yer alıyor.

Motorlu araç ticareti yapanlar; kayıt ve tescile tâbi olan motorlu taşıtları imal, inşa veya ithal edenler ile fabrika, ana bayi, bölge bayii, bayi, yetkili satıcı ve acenteler ile Maliye Bakanlığı'nca bu nitelikte oldukları tespit edilenler şeklinde tanımlanıyor.

Teminat verecek olan mükelleflere ilişkin kriterler, teminatın türü, tutarı, verilme zamanı ile uygulamaya ilişkin

usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenecek. Dolayısıyla bu yasadan sonra bakanlığın yayımlayacağı tebliğin beklenmesi gerekiyor.

TRANSİT TİCARETE İLİŞKİN İNDİRİM

Geçtiğimiz haziran ayında, katılımcı belgesi almış finansal kuruluşlar tarafından İstanbul Finans Merkezi'nde (İFM) gerçekleştirilen finansal hizmet ihracatı kapsamında elde edilen kazançların yüzde 75'inin kurumlar vergisi matrahından indirilebileceğine ilişkin yasal düzenleme yapılmıştı.

Bu kez katılımcı belgesi olarak İFM Bölgesinde faaliyette bulunan kurumların, münhasıran bu faaliyet kapsamında transit ticaretten elde ettikleri kazançların yüzde 50'sinin kurumlar vergisi matrahından indirilebilmesi öngörülüyor. Bu indirimden yararlanabilmek için söz konusu kazançların kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması gerekiyor.

Katılım bankalarının özel işlemleri hariç, finansal kuruluşların kendi mevzuatları çerçevesinde yurt dışından satın aldıkları malları Türkiye'ye getirmeksizin yurt dışında satmaları (transit ticaret yapımları) mümkün olmadığından, bu indirimin İFM Kanunu kapsamında finansal olmayan kurumlara da katılımcı belgesi verilmesi durumunda uygulanabileceğini düşünüyoruz.

